

[Preben Lange]

i, om der skulle være et EF eller ej. Det er noget, vi overhovedet ikke vil eller har muligheder for at påvirke, men vi vil med den geografiske, kulturelle og politiske situation, vi har i Grønland, prøve på at finde en samarbejdsform med EF, som kan passe til os, og vi ønsker ikke ligesom at have en anorak trukket ned over hovedet.

Vi håber stadig på at kunne opnå den samme ordening, som de andre oversøiske lande og territorier har, og jeg mener også, at vi dermed har tilkendegivet, at vi fortsat ønsker en kontakt med EF, men altså på andre betingelser end de nuværende. Vi er klar over, at vores beslutning om at melde os ud af EF, hvis folkeafstemningen peger på dette skridt, kan komme til at betyde nogle økonomiske tab for Grønland, men det klarer vi jo nok, som statsministeren selv sagde, da han var indleder ved et møde for de grønlandske EF-tilhængerers støtteafdeling her i København i sidste uge. I øvrigt fremgik det af referaterne fra dette møde, at regeringen vil være ganske uvildig i forhold til en eventuel beslutning i Grønland, og det vil jeg gerne udtrykke glæde over, samtidig med at det er mit håb, at vi ikke i den afgørende fase inden afstemningen bliver stillet over for økonomisk pression hverken fra den danske regering eller fra EF.

Jeg har tidligere her i salen talt om de meget store problemer, vi i dag har i den grønlandske boligsektor. Jeg vil derfor udtrykke glæde over, at regeringen nu er villig til at gå ind i finansieringen af et ekstraordinært boligbyggeriprogram i løbet af 1980'erne i et forsøg på at få løst den meget alvorlige boligmangel i Grønland.

Om den kgl. grønlandske handel vil jeg sige, at med hensyn til det forberedende arbejde, der pågår i disse dage og måneder, vil jeg rette en indtrængende appel til regeringen om at medvirke til, at der ikke stikkes en kæp i hjulet af nogen art, men at disse drøftelser snarest forsvarligt kan afsluttes på en måde, som begge parter kan være tilfredse med. Det drejer sig især om det tilskudsmønster, der skal udgøre et væsentligt led i hjemmestyrets overtagelse af disse dele af KGHs virksomheder.

I den forbindelse vil jeg understrege, at det er overordentlig vigtigt for hjemmestyret, at den divisionering af produktions- og eksportafdelingen, som landsstyret har gjort til

en forudsætning for overtagelsen, snarest indledes. Jeg ønsker på den måde at hindre, at staten skulle blive beskyldt for at føre en forhalingstaktik ved at udskyde tidspunktet for denne divisionering. Det er som sagt vigtigt, at overtagelsesforhandlingerne ikke trækkes ud, idet overgangsperioden kan gå hen og blive aldeles problematisk politisk for landsstyret. Jeg går ud fra som givet, at regeringen ingen ønsker har om at genere siu-mutlandsstyret.

Samtidig vil jeg benytte lejligheden her til at udtrykke glæde over, at det er lykkedes regeringen og hjemmestyret at træffe en aftale vedrørende de grønlandske erhvervs uddannelsesmuligheder for fortsat at kunne benytte danske uddannelsesinstitutioner og det danske uddannelsessystem i øvrigt. Vi har snakket om grønlandiseringspolitik inden for uddannelsessektoren. Det er også det, vi er ved at igangsætte oppe i Grønland, og som i øvrigt har opnået succes. Det har bl.a. betydet, at den danske stat fortsat har forpligtelsen til at sikre grønlænderes uddannelse i danske uddannelsesinstitutioner også efter erhvervsuddannelsesområdet overgang til hjemmestyret, at den udvikling på erhvervsuddannelsesområdet, der er igangsat i 1971, og som har det som hovedprincip, at uddannelse for grønlændere skal finde sted i Grønland i den udstrækning, de personalemæssige, økonomiske og andre nødvendige ressourcer såsom elevforudsætninger og kapitalanlæg er til stede, fortsættes og intensiveres, at al uddannelsesaktivitet m.v. i Danmark, herunder rejseudgifter til og fra bopælskommuner hjemme i Grønland og uddannelsessted i Danmark, betales af de respektive danske ressortministerier, at stipendier og lån til grønlandske elever betales af Grønlands hjemmestyre, hvorimod studerende ved højere uddannelsesinstitutioner i Danmark får adgang til at søge Statens Uddannelsesstøtte efter gældende SU-regler, at hele eller dele af uddannelser, som foregår på danske uddannelsesinstitutioner, og som ønskes overført til Grønland, ved overførsel skal medbringe bevilling af tilsvarende økonomiske ressourcer til Grønlands hjemmestyre, og at udvælgelsen af elever og studerende, der søger optagelse i danske uddannelsesinstitutioner, finder sted i Grønland, dels efter særlige regler, der træffes nærmere aftale om, dels efter